

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 57 w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.”;
- 2) art. 61 otrzymuje brzmienie:
„Art. 61. Prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy, z zastrzeżeniem art. 101a.”;
- 3) w art. 85:
 - a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Jeżeli w wyniku waloryzacji emerytura przyznana na podstawie art. 24a lub art. 27a, osobie niemającej okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do ustalenia tej emerytury w wysokości najniższej emerytury, jest niższa od obowiązujących od terminu waloryzacji nowych kwot najniższych rent z tytułu niezdolności do pracy, emeryturę tę podwyższa się odpowiednio do:
 - 1) kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 1 pkt 1, jeżeli emerytura z urzędu została przyznana osobie uprzednio uprawnionej do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
 - 2) kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 1 pkt 2, jeżeli emerytura z urzędu została przyznana osobie uprzednio uprawnionej do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Kwoty najniższych świadczeń, o których mowa w ust. 1–2a, podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji, o którym mowa w art. 89–94.”;

4) art. 101a otrzymuje brzmienie:

„Art. 101a. Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura z Funduszu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442, z 2016 r. poz. 1807, 1948 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 1321) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z wyjątkiem art. 57 ust. 1 pkt 4 oraz art. 101a tej ustawy, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.”.

Art. 3. 1. Wysokość emerytury, przyznanej przed dniem 1 marca 2017 r. na podstawie art. 24a i art. 27a ustawy zmienianej w art. 1, przysługującej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, ustala się ponownie z zastosowaniem art. 85 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Ponownego ustalenia wysokości emerytur, o których mowa w ust. 1, dokonuje się z urzędu w najbliższym terminie waloryzacji emerytur i rent przypadającym po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r.

Art. 4. Do spraw o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy).

Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem wyjątków określonych ustawą. Gwarancją kwoty najniższej emerytury nie są objęte wszystkie emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast rent z tytułu niezdolności do pracy osób, które nie posiadają stażu pracy wynoszącego 20/22 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty. Oznacza to, że emerytura ta nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak nie jest objęta gwarancją wysokości kwot świadczeń najniższych.

Stąd też proponuje się, aby również te emerytury były objęte gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy), w zależności, czy zamianie na emeryturę podlegała renta z tytułu całkowitej czy też z tytułu częściowej niezdolności do pracy (art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy). Takie rozwiązanie zapobiegnie zróżnicowaniu wysokości świadczeń w zależności od daty przyznania emerytury z urzędu oraz uporządkuje obecnie obowiązujące rozwiązania, zapewniając jednocześnie minimalną gwarancję wysokości emerytury z urzędu odpowiednio na poziomie pobieranej wcześniej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Kolejnym proponowanym rozwiązaniem porządkującym zasady przyznawania emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy jest wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, której wcześniej ustalono prawo do emerytury, lub przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny (art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy). Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustanie z dniem, od którego została przyznana emerytura (art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy), i wówczas nie będzie podlegać przywróceniu (art. 1 pkt 2 projektu ustawy). Jedynym wyjątkiem od tej zasady byłyby renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego (art. 2 projektowanej ustawy).

Przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia, a więc świadczeń finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych – przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

Stąd też proponuje się, aby uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z wyłączeniem prawa do rent z ubezpieczenia wypadkowego, było możliwe tylko przez osobę, która nie osiągnęła wieku emerytalnego i której nie ustalono prawa do emerytury.

Regulacje przejściowe zawarte w projekcie przewidują, by emerytury przyznane z urzędu przed dniem 1 marca 2017 r. zostały podwyższone odpowiednio do kwoty 1000 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) i do kwoty 750 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy). Wysokość emerytury zostanie ustalona z urzędu w najbliższym terminie waloryzacji, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r. (art. 3 projektowanej ustawy).

Ponadto na mocy przepisów przejściowych do spraw o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane

przepisy dotychczasowe (art. 4 projektowanej ustawy). Oznacza to, że w stosunku do osób, które miały prawo do emerytury, a zgłosiły wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, przed wejściem w życie proponowanej regulacji, zachowane zostaną obecnie obowiązujące zasady. Jeśli osobie takiej zostanie ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, osoba ta będzie miała prawo wyboru świadczenia korzystniejszego na mocy art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386). Również osoby, które na mocy powołanego przepisu wybrały, przed wejściem w życie projektowanej regulacji, świadczenie rentowe nadal będą je otrzymywać.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 5 projektowanej ustawy). Proponowana *vacatio legis* będzie wystarczająca do dostosowania się do zmian wprowadzanych tym projektem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, szczególnie, że podwyższenie emerytur z urzędu odbędzie się w terminie przyszłorocznej waloryzacji świadczeń, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r.

Skutki finansowe proponowanych rozwiązań mieszczą się w wydatkach na świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w planie finansowym tego funduszu na 2017 r.

Projekt nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum

Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Zieleniecki – podsekretarz stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Mariusz Kubzdyl – dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych</p>	<p>Data sporządzenia 29 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło: Nr w wykazie prac legislacyjnych – UD250</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy). Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem określonych ustawą wyjątków. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osób, które nie posiadają stażu pracy wynoszącego 20/22 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty. Oznacza to, że emerytura ta nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak nie jest objęta gwarancją wysokości kwot świadczeń najniższych.

Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wykluczają możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy również wówczas, gdy dana osoba pobiera emeryturę lub osiągnęła wiek emerytalny. Należy podkreślić, że równocześnie przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w powyższej ustawie, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń typu ubezpieczeniowego, finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych – przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych proponuje się:

- objęcie ww. emerytur przyznanych z urzędu gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada najniższej wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy), z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r.;
- wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny lub pobiera emeryturę, z wyjątkiem rent z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak podobnych rozwiązań.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ZUS	1	ZUS	Instytucja przyznająca i wypłacająca świadczenia emerytalne i rentowe.
Emeryci, którym przyznano emeryturę z urzędu	105 tys. osób	ZUS	Podwyższenie na wniosek emerytury przyznanej z urzędu do kwoty gwarantowanej.

Emeryci lub osoby w wieku emerytalnym, którzy nie uzyskają prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy	3 tys. osób rocznie	ZUS	Brak możliwości ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego.
--	---------------------	-----	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029), następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club;
- 8) Radzie Dialogu Społecznego.

Partnerzy społeczni mogli przedstawić swoje opinie w skróconym terminie 21 dni od dnia następującego po dniu doręczenia im projektu. Skrócenie terminu na wyrażenie opinii uzasadnione było pilną potrzebą wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących wysokości najniższej emerytury przyznanej z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ponadto o wyrażenie opinii do projektu zwrócono się do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Związek mógł przedstawić swoje stanowisko w terminie 14 dni od dnia następującego po dniu doręczenia informacji o zamieszczeniu projektu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania przedstawiono w raporcie stanowiącym załącznik do oceny skutków regulacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2017 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	18	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	234
budżet państwa	4,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	62,6
JST	4,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	62,0
pozostałe jednostki:												
NFZ	8,4	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	109,4
Wydatki ogółem	94	112	112	112	112	112	112	112	112	112	112	1214
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki: FUS	94	112	112	112	112	112	112	112	112	112	112	1214
Saldo ogółem	-76	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-90,4	-980
budżet państwa	4,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	62,6
JST	4,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	62,0
pozostałe jednostki: FUS	-94	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-1214
NFZ	8,4	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	109,4

Źródła finansowania

Zakładane rozwiązania mają charakter porządkujący. Plany finansowe na 2017 r. przygotowywane były z uwzględnieniem skutków finansowych ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) wprowadzającej zmiany w zakresie waloryzacji świadczeń (przy wskaźniku 100,73%) oraz

	<p>podnoszącej wysokość najniższej emerytury i renty. Skutki finansowe tej ustawy obejmowały nie tylko 2017 r., ale także lata następne, a w szczególności okres styczeń–luty 2018 r. (tj. okres przed kolejną waloryzacją). Wysokości świadczeń po waloryzacji w marcu 2017 r. stawały się podstawą dla następnych waloryzacji. Faktyczny wskaźnik waloryzacji w 2017 r. wyniósł 100,44%, więc koszt waloryzacji marcowej w 2017 r. był mniejszy niż prognozowany, a poziom świadczeń stanowiących podstawę do następnych waloryzacji niższy – poza świadczeniami najniższymi, które wzrosły zgodnie z założeniami ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r.</p> <p>W efekcie plany finansowe przygotowane w 2016 r. na rok 2017 i lata następne <i>de facto</i> mieściły już kwotę projektowanych rozwiązań uzupełniających waloryzację.</p> <p>Dodatkowo w następnych latach szacowany skutek finansowy będzie niezauważalny dla FUS w warunkach wzrostu gospodarczego kraju.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Proponowane rozwiązanie obejmuje przede wszystkim rencistów, których świadczenie zostało zamienione z urzędu na emeryturę, a których staż pracy był krótszy od ustawowego (20/25 lat). Według informacji uzyskanych z ZUS liczba emerytur pobieranych z urzędu w grudniu 2016 r. wynosiła 371,7 tys. (157,2 tys. mężczyzn, 214,5 tys. kobiet).</p> <p>Przyjmując, że staż pracy uwzględniony przy naliczaniu renty tych osób był identyczny jak dla rencistów ogółem, oznaczałoby to, że poniżej wymaganego progu stażowego świadczenia pobiera ok. 43 tys. mężczyzn i 62 tys. kobiet. Przyjmując, że 2/3 z tych osób pobierało renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 1/3 z tytułu co najmniej całkowitej niezdolności do pracy, roczny koszt wypłaty emerytur podwyższonych do wysokości minimalnej renty (1000/750 zł) wyniósłby ok. 94 mln zł (z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r.). W następnych latach koszt roczny kształtowałby się na poziomie 112 mln zł rocznie (w cenach 2017 r.).</p> <p>Należy podkreślić, że koszt ten byłby zmniejszony w wyniku braku możliwości ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy przez osoby po osiągnięciu wieku uprawniającego do emerytury (ze względu na różnice w formułach naliczania świadczeń wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy jest z reguły wyższa od wysokości emerytury). W 2016 r. lekarze orzecznicy wydali 0,3 tys. orzeczeń pierwszorazowych (0,7%) i 1 tys. orzeczeń ponownych (0,6%) mężczyznom w wieku 66 lat i więcej oraz 0,4 tys. (0,9%) orzeczeń pierwszorazowych i 1,3 tys. (0,7%) orzeczeń ponownych kobietom w wieku 61 lat i więcej.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe 2017 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	+84,4	+100,5	+100,5	+100,5	+100,5	+100,5	+1089,4
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projekt nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Proponowane rozwiązania wpłyną na poprawę sytuacji osób o najniższych dochodach, zapobiegą tworzeniu się portfeli emerytur z urzędu ze względu na datę przyznania oraz uporządkują system emerytalno-rentowy.</p>							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
<p>Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).</p>	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Zmiana nie ma wpływu na rynek pracy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe	
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Nie dotyczy.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak.			

RAPORT Z KONSULTACJI
dotyczących projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu
Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków
przy pracy i chorób zawodowych

W dniu 28 kwietnia 2017 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych został przekazany do opiniowania partnerom społecznym (Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, Związkowi Pracodawców Business Centre Club, Konfederacji Lewiatan, Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, Związkowi Rzemiosła Polskiego oraz Radzie Dialogu Społecznego). Informacja o projekcie wraz z prośbą o wyrażenie stanowiska została przesłana do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

W ramach procesu opiniowania i konsultacji stanowiska do projektu przedstawili: Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

W swoim stanowisku NSZZ Solidarność wskazało, że projekt zawiera właściwe rozwiązania porządkujące system emerytalny i rentowy. Związek popiera podstawowe rozwiązanie zawarte w projekcie wskazujące, iż uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z wyłączeniem prawa do renty z ubezpieczenia wypadkowego, będzie możliwe tylko przez osobę, która nie osiągnęła wieku emerytalnego i której nie ustalono prawa do emerytury. W ocenie Związku zmiana ta uniemożliwi ustalenie prawa do renty osobom, które spełniają przesłanki do nabycia emerytury. Pozwala ona zachować spójność systemu przez jednoznaczne wskazanie, że świadczeniem, które ma zapewniać bezpieczeństwo socjalne na wypadek dożycia określonego wieku jest emerytura. Na pozytywną ocenę Związku zasługuje rozwiązanie porządkujące dotyczące przeliczenia z urzędu rent z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy.

Wątpliwości Związku budzi jednak wykreślenie z art. 85 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych sformułowania „renta rodzinna”, gdyż dotychczasowe brzmienie przepisu powodowało istnienie gwarancji wysokości renty rodzinnej na poziomie minimalnej emerytury. Związek zwraca również uwagę, że wykreślenie to nie zostało omówione w uzasadnieniu do projektu.

Odnosząc się do tej uwagi, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pragnie wyjaśnić, że intencją wnioskodawcy nie była rezygnacja z ustawowej gwarancji wysokości

najniższej renty rodzinnej. Gwarancja ta zostanie utrzymana. Natomiast w nowym tekście projektu ustawy, przygotowanym na Komitet Stały Rady Ministrów, wnioskodawca odstąpił od nowelizacji art. 85 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tym samym przekazana przez Związek uwaga stała się nieaktualna.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych pozytywnie zaopiniowało przedłożony projekt. Zwróciło jednak uwagę, że w jego ocenie, treść nowelizacji niekoniecznie odpowiada założeniom Ministerstwa, wyrażonym w uzasadnieniu do ustawy. OPZZ zwraca uwagę, że aktualne brzmienie projektu poprzez odwołanie do art. 87 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zakłada, że 1000 zł będzie przysługiwało tylko emerytom, którzy wykazą odpowiedni staż i nie wprowadza wyjątku dla osób będących przez wiele lat rencistami. Dlatego aby założenia projektu mogły zostać zrealizowane, OPZZ proponuje zmianę art. 87 ust. 2a, tak by stanowił, że „kwota najniższej emerytury, o której mowa w art. 24a i 27a, przyznanej z urzędu zamiast renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 750 zł miesięcznie, a z tytułu całkowitej niezdolności do pracy 1000 zł miesięcznie”. Prawo do minimalnej emerytury przysługiwałoby osobom, które spełnią warunek stażu emerytalnego i każdemu renciście, choć w różnej wysokości, w zależności od stopnia niezdolności do pracy.

Odnosząc się do propozycji OPZZ, należy wskazać, że wobec wątpliwości interpretacyjnych w zakresie konieczności spełnienia wymogu posiadania ustawowego stażu emerytalnego przez emerytów pobierających emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zaproponowało doprecyzowanie dodawanego art. 85 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które w ocenie resortu usunie wszelkie wątpliwości interpretacyjne w tej kwestii.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów nie zgłosił żadnych uwag do projektu i jednocześnie podkreślił, że proponowane zmiany zmierzają do objęcia gwarancją najniższej kwoty emerytur przyznawanych z urzędu zamiast rent z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio 1000 lub 750 zł). W ocenie Związku jest to rozwiązanie wypełniające lukę, jaka powstała w systemie emerytalnym po podwyższeniu najniższych świadczeń, zapewniające poprawę sytuacji materialnej osób o najniższych dochodach, tym samym zasługuje na akceptację.

Pozostałe podmioty nie przekazały swojej opinii do projektu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) z chwilą skierowania ww. projektu ustawy

do uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania, projekt ten został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie tej ustawy.

Warszawa, 31.07.2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

200 50 490 2007

KPRM

DPUE.920.807.2017 / 6 / as

dot.: RM-10-97-17 z 28.07.2017 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Konrad Szymański
Konrad Szymański

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Rafalska

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

